20

ORDINIS MEDICI
IN
ACADEMIA VVITTEMBERGENSI
H. T.
DECANVS
D. ABRAHAMVS VATER
FACVLTAT. MEDIC. SENIOR ET PROFESSOR PRIMARIVS
SOCIET. NATVR. CVRIOS. ET LONDIN. ET BEROLIN.
SODALIS
DE
VITRIOLI
EIVSQVE SVLPHVRIS ET TINCTVRAE
INDOLE ATQVE PRAESTANTIA
QVAEDAM PRAEFATVS
DISSERTATIONEM INAVGVRALEM
DE
PVRGATIONE ALVI FREQVENTIORE
VENENO MAGIS QVAM PANACEA
D. XXII. SEPT. MDCCLI.
H. L. Q. C.
HABENDAM
INDICIT.

Q. D. B. V.

itriolum, Sal illud foſſile minerale, aut, uti Boerhaauius uocat, Semimetallum ſalinum, a Paracelſi inde temporibus, magni inter Chymicos nominis fuit. Hic enim in Operibus ſuis laudes Vitrioli cecinit, et praeparata ex illo tertiam Pharmacopolii partem conſtituere poſſe, aſſeruit. Quaeſiuerunt inprimis in illo arcanum tantopere deſideratum, uniuerſalem medicinam, ſecundum illud tritum aenigma, ex literis initialibus compoſitum: Viſita Interiora Terrae, Rectificando Inuenies Occultum Lapidum Veram Medicinam. Non is ego ſum, qui Chymicorum, quos inter haud pauci Pſeudo-Chymici ſunt, commenta atque ſuperba de ſuis arcanis elogia approbare, eorumque defenſionem in me ſuſcipere uolo. Vitrioli tamen naturam mecum fatebuntur inexhauſtam, qui in laboribus Chymicis exercitati ſunt. Teſtatur de hoc inprimis ſpiritus, qui toties ex capite mortuo nouus prodit, quoties illud aeri liberiori denuo per tempus exponitur, quem ideo regeneratum uocant, ſicut ipſae minerae uitriolicae hac ratione nouum uitriolum praebent; Imo caput mortuum uitrioli

aut

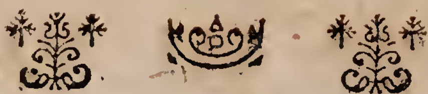

aut terra uitrioli dulcis, uel ſcoriae a coniunctione uitrioli cum ſale alcalico praecipitatae, poſt elotionem tartari uitriolati, ſi cum ſale ammoniaco ſublimantur, flores croceo colore tinctos et odore gratiſſimos, atque ſpiritum uitrioli ſulphureum uolatilem praebent. Conſentit in eo *Boerhaauius Elem. Chemic. Tom. II. Part. III. Proceſſ. CCVII. de Ente Veneris in uſu pag.* 504. Cum poſt extremam ignis torturam uaſe clauſo et aperto ſuſtentatam, tamen uitriolici quid ſemper ſuperſit, mirum non eſt, fumos uitrioli manere ſpirantes ſemper, utcunque diutiſſime augeatur deſtillatione uitriolum, ſane meretur explorari hoc mirabile corpus. Poſſem hic uaria adducere phaenomena in reſolutionibus uitrioli obſeruata, quae quidem apud multos fidem non inuenirent, nihiloſecius certiorem me reddirunt, genuinorum Chymicorum dictis ueritatem omnino ineſſe. Inprimis uero ſulphur uitrioli anodynum eſt id, quod adeo anxie quaeſiuit Chymicorum turba, ideo, quod Paracelſus, qui primam eius mentionem capite ſeptimo de rebus naturalibus, ſed abſque Proceſſu ſeu modi parandi deſcriptione fecit, adeo commendauerit uim eius anodynam, ut in ſummos labores ſpemque maximam coniecerit omnes ſui admiratores, qui tamen utplurimum laborarunt irrito, ut etiam ipſius aſſeclae quidam eo tandem deuenerint, ut ſtatuerent, Paracelſum ipſum ignoraſſe praeparationem, ſaltem ingenio alias gloriabundo tanta de eodem praedicaſſe, ut ingenia promiſſis uexaret, uid. *B. Parentis Diſſertatio de Sulphure Vitrioli anodyno* Anno 1683. hic Wittenbergae habita. Inter recentiores tale quid Vitriolo ineſſe negat *Barchuſen in Pyroſophia Lib. III. Sect. V. cap.* 3. *pag.* 305. ubi haec habet: Hactenus experientia non probatur, quod talis e uitriolo in aqua diſſoluto, ab affuſione alcali cuiuſdam praecipitatus metallicus puluis, talibus uiribus gauderet: Ipſe ne ueſtigium quidem de hoc quamuis ſatis inquirerem, inueni. Sed ſulphuris anodyni in Vitriolo praeſentiam probat ſpiritus ex oleo uitrioli cum ſpiritu uini rectificatiſſimo paratus

tus, qualis est liquor mineralis anodynus Hoffmanni et spiritus aethereus Frobenii, et penitus euincunt flores salis ammoniaci, ex puluere illo in confectione tartari uitriolati praecipitato, aut quocunque capite mortuo uitrioli, inprimis ex lapide Haematite parati, qui colore flauo et odore crocum orientalem perfecte aemulantur, ex quibus spiritus uini affusio Tincturam auream gratissimi odoris exhibet, ex quo Aroph suum parauit Paracelsus, ab ipso Aroma Philosophorum, a Polemanno Sulphur Philosophorum, et ab Helmontio primum Ens Veneris uocatum. Odorem hunc gratissimum et amoenissimum, qui omnia aromata suaueolentia superat, non certe a sale ammoniaco, sed a Vitriolo repetere licet, saltem, quod sapor austerus et stypticus ex Vitriolo adhaerens, difficillime abinde separari liceat, in quo sane cardo rei uersatur. Separato quidem sale ammoniaco per sublimationem aut destillationem, addito alcali, relinquitur puluis coloris sulphurei subtilissimus, at omni sapore et odore destitutus. Huic tamen sulphuri anodyno uires admirandas tribuunt anodynas Auctores, de quo uid. *Diss. Parentis cit.* e quibus tantum unicum adducam Syluium, qui in Praxi medica Libro II. capite 26. haec habet §. XVII. Quod de uitrioli sulphure narcotico, uel potius anodyno aut pacatiuo narrant multi, satis arguit ignotum esse plerisque hoc sulphur, nunquam tamen satis laudatum, ob uires plane stupendas, utpote quas, expertus loquor, non satis ualeo mente assequi, tantum abest, ut ore depraedicare queam, et §. XXXII. Quaerant, pergit, omnes anodynum illud uitrioli et pro arcano summo habeant, quotquot ipsum inuenerint, mirabilia namque praestat in uariis affectibus difficillime curandis. Non equidem me tam felicem praedicare possum, ut sulphuris huius uitrioli anodyni compos redditus sim; obtinui tamen ante plures annos ex capite mortuo uitrioli apto menstruo recluso, cum spiritu uini rectificatissimo Tincturam, quae odore opii aemulo et sapore grate amaro se commendat,

 atque

atque abſtracto uel deflagrato ſpiritu uini relinquit ſedimentum reſinoſum ad inſtar myrrhae, quod reaffuſo ſpiritu uini, Tincturam ſine omni mutatione reddit, ſignum certe genuinae Tincturae, quod in Tincturis Coralliorum, antimonii ac ex ipſo auro paratis hactenus notis, deſideratur. Huius Tincturae uirtutem anodynam, antiſpaſmodicam, roborantem et ſingulariter reficientem in variis caſibus, ipſiſque febribus malignis, inprimis uero haemorrhagiis, etiam Dyſenteria expertus ſum. Sed paucitas Tincturae huius tempore diuturno, haud exiguo labore et patientia comparandae, pretioſum reddit medicamentum, pretium tamen compenſat eiuſdem efficacia, ob quam magnis doſibus eandem exhibere non eſt opus, cum pauciores guttulae pro doſi ſufficiant. At ne quid glorioſius me de ea ſentire quis exiſtimet, eandem Tibi L. B. nullatenus loco panaceae obtrudere animus eſt, exemplo aliorum et inprimis auctoris illius libri gallici, recentiſſime in linguam germanicam uerſi, in quo purgante ſuo medicamento omnes morbos auerruncari poſſe, nobis perſuadere, idque copioſis teſtimoniis corroborare nititur, cuius mentionem fecit Excellentiſſimus LANGGVTH Fautor et Collega Honoratiſſimus in Diſſertatione Inaugurali, quam ſub eiuſdem Praeſidio defenſurus eſt Clariſſimus Candidatus, qui uitae et ſtudiorum ſuorum rationem in ſequentibus expoſuit,

Ego GEORGIVS CHRISTIANVS KLINGNERVS Lipſiae Anno huius ſeculi uiceſimo ſexto die quarto menſis April. parentibus GEORGIO KLINGNERO, Mercatore, atque

MAR-

MARGARETHA, e gente Goeringia haud obſcura in lucem editus ſum. Prima pietatis, morum, literarumque elementa priuatis doctus praeceptoribus, utramque ſcholam, quae a Nicolao, atque Thoma nomen habet, frequentaui. Tunc Gymnaſium illuſtre, quod Martisburgi floret, adii, ducibusque praeceptoribus, M. BALTHASARO HOFFMANNO, Rectore, atque WILHELMO KVPFFERO, Conrectore profeci. Multa imprimis priori debeo, ſiquidem non publica eius ſolum doctrina, ſed eadem domo, eademque menſa cum eo uſus ſum. Studiis tandem ſcholaſticis per triennium peractis, abſolutisue, praeceptorum Conſilio almam elegi Leucoream, ibique Viris excellentiſſimis, GEORGIO MATHIA BOSIO, ſceptrum tenente Academicum, atque CHRISTIANO SIGISMVNDO GEORGIO, h. t. Decano ſpectabili, Die X. menſ. Septembr. Anno huius Seculi XLIIX in numerum ſtudioſorum receptus literis operam dedi. In Mathematicis, Phyſicis atque Phi-

ſophi-

losophicis Celeberrimos WEIDLEROS, BOSIOS atque LICHTWEHROS habui Praeceptores. Anno huius seculi XLIX die XVII. mens. Octobris a IOHANNE HENRICO MARTIO eo tempore Comite Palatino Magistri gradum accepi. Quod uero ad nostram spectat artem, VOS, VIRI MAGNIFICI, VATEROS, TRILLEROS, atque LANGGVTHOS sequutus sum, et VESTRAS, tum publicas tum priuatas Lectiones frequentaui.

Absoluto ita studiorum Academicorum cursu, summos a Facultate honores petiit atque d. XXX Iun. ad Examen consuetum admissus, exspectationi nostrae satisfecit atque inter Medicinae Candidatos receptus est. Superest, ut specimen publicum edat. Ad quem Actum solemnem Magnificum Academiae Rectorem, Patres Conscriptos atque reliquos literarum Fautores perquam officiose et perhumaniter, inuitatos uolumus.

VVITTEMBERGAE
PRELO EPHRAIM GOTTLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS.